

uheldigt stillede. Vi hører jo af og til, skjult eller aabenlyst, Modstandere af disse Brug udtale, at den Situation, hvori vi befinder os, er et Vidnesbyrd om, at deres Eksistensberettigelse er omtvistelig. Det vil jeg gøre bestemt Indsigelse imod; jeg vil endogsaa hævde, at det utvivlsomt er den Vej, ad hvilken det danske Samfund i de kommende Aar langt ind i Fremtiden skal tilfredsstille sit Fødselsoverskuds Begær efter passende Arbejdsplads. Naar det siges, at den hidtil anvendte Driftsform ikke har givet saa stort et Udbytte, som en Familie med Rette kunde kræve, vil jeg spørge: hvor staar det da skrevet, at denne Driftsform er den Krystallisering med Hensyn til Driften, ved hvilken vi maa blive staaende? Jeg mener endogsaa, at den kun har været en Begyndelsesfase i hele denne materielle Kulturs Udvikling, for saa vidt som man har stræbt efter i disse Brug at kopiere Bondebrugene. Vore Husmandsbrug har vel hidtil i Almindelighed lidt under den Mangel, at de var Bondebrug en miniature; men det er ikke givet, at de skal fortsætte dermed, tværtimod. Enhver, som følger disse Brugs Indehaveres Bestræbelser, som de ytrer sig i Husmandsbevægelsen og i det praktiske Liv — gaa blot op i Nordsjælland og se, hvorledes Husmandsbrug drives dér —, vil vide, at de tager mere og mere Sigte paa at leve direkte af Jordens Produkter og ikke som i Bondebrugene stræber efter at omsætte Jordens Produkter gennem Husdyrene. At gøre dette kalder jeg at være Bondebrug en miniature, og at de skal vedblive hermed, kan man ikke vente. Den Omstændighed, at der i de senere Aar er oprettet særlige Husmandsskoler, vidner ogsaa om, at man er ganske klar over, at Bevægelsen maa gaa i en anden Retning end Udviklingen i vore almindelige Bondebrug. Husmandsskolerne Elever faar en anden Uddannelse end den, man faar paa vore Landbrugsskoler, og at det efterhaanden vil afsætte betydelige Frugter, nærer jeg ikke Tvivl om. Jeg tror, at vort Fædreland er tilstrækkelig tæt befolket til, at vore Husmandsbrug fremtidig kan tage Sigte paa at udvikle saadanne Kulturer, at Husmændene kan klare sig rigtig godt paa 5—10 Tdr. Land, hvilket de vanskeligt kan, naar de baserer deres Tilværelse hovedsagelig paa Husdyrbrug. Frøavl og Spadekultur er vi endnu meget ukyndige i, og kun en mindre Del af vore Husmænd forstaar at gennemføre en saadan Kultur, hvad der er ret naturligt, da de fleste af

dem kommer som flinke og dygtige. Karle fra Bondebrug. Først efter at have faaet Erfaringer eller efter at have været paa dertil indrettede Skoler kommer de i Besiddelse af det Forraad af Kundskaber og praktiske Færdigheder, som skal til for at fremme Høvekultur, først da kan de faa betydelig større Udbytte af Jorden. Det ærede Medlem nævnede Spørgsmaalet om, hvorvidt vi havde en tilstrækkelig tæt Befolkning til, at der ventelig kan skaffes de mindre Brugere et passende Marked for saadanne Kulturer. Jeg mener herom, at Udviklingen gaar i Retning af Udstykning i stigende Grad af Danmarks Jord, og netop en Udstykning til Brug paa 5—10 Tdr. Land er en gavnlig Bestræbelse, som man til enhver Tid maa hilse med Glæde. For disse Brug maa man skabe saadanne Vilkaar, at de til enhver Tid kan have de fornødne Udviklingsmuligheder.

Marott: Det ærede Medlem fra Fredensborg (Moesgaard-Kjeldsen) vil altsaa ikke være med til at gennemføre denne Sag . . . (*Moesgaard-Kjeldsen*: Ikke i Dag). Heller ikke i Morgen; det er lige meget. Det ærede Medlem vil altsaa ikke være med til at gennemføre denne Sag i Form af det Ændringsforslag, jeg har stillet i Udvalget, til Trods for, at det ærede Medlem i Virkeligheden sympatiserer med de Tanker, som ligger til Grund derfor, hvad det ærede Medlem altsaa ikke vil benægte. Jeg har baade den højtærede Minister og et meget fremragende Medlem af det radikale Parti paa min Side, men alligevel vil de ikke hjælpe mig. Det ærede Medlem fra Fredensborg fandt Anledning til at gøre opmærksom paa, at vi Socialdemokrater tiltraadte Overenskomsten i Underudvalget. Det er rigtig, men vi gjorde det rigtignok under den Forudsætning, at alle Partier blev enige derom. Det blev Partierne imidlertid ikke, og der blev derfor intet ud af den Overenskomst. Naar vi under den nævnte Forudsætning sluttede os dertil, gjorde vi det selvfølgelig for det første, fordi vi syntes i Realiteten at kunne forsvare det, men ogsaa, fordi vi mente, at vi nu maatte have en Ende paa denne Sag, og at der, naar de tre andre Partier sluttede sig sammen, ikke var Mulighed for at faa gennemført noget som helst andet. Men Overenskomsten bristede jo, og det var det ærede Medlems Parti, som foranledigede dette. Hvad der nu skal komme ud deraf, naar vi igen begynder vort Arbejde, er ikke godt at vide, jeg har, som sagt, ikke megen Tiltro dertil,